

Avelskommittéerna informerar

Samarbete

Avelskommittéerna för Norrbottenspets och Finsk spets har börjat samarbeta på ett sätt som tidigare förekommit inom SSF. Vi har sett över våra rutiner samt diskuterat om hur vi vill utöka avelsbaserna/genbankerna. Vi beslutade att hålla en röd tråd genom allt som berör aveln, hur våra blanketter ser ut mm.

Populationsanalys

Vi använder oss av ett program som är framtaget av genetikern Per-Erik Sundgren för att räkna ut den effektiva avelsbasen. Programmet sammanställer all information som finns på enskilda individer, avelsdjur, kullar mm. Detta program har använts i b.l.a. Svenska Brukshundklubben samt inom SSF sedan 90-tal.

Exempel på uträkning av effektiv avelsbas

Effektiv Avelsbas (Ne)

Beräknad enbart på svenskfödda hundar.

Uteslutna= föräldrar som uteslutits ur avel

Beräkningsdatum = 2018-03-20

Period	Uteslutna ur avel	Alla		Beräknade		Avelsbas (Ne)		Inavel %	Max. antal Valpar	Rek. antal Valpar
		Kullar	Valpar	Kullar	Valpar	Utnyttjad	Tillgänglig			
2013 - 2017	0	281	903	272	893	106	131	1,0	54	22
2008 - 2012	0	407	1365	293	946	86	104	0,9	82	33
2003 - 2007	0	470	1615	294	957	208	265	1,0	97	39

Kommentarer

Den effektiva populationen eller avelsbasen är inte ett mått på antal hundar i avel. Det skildrar i stället den takt med vilken en djurstam förlorar ärftlig variation. Vid en avelsbas på exempelvis 50 förlorar djurstammen ärftlig variation i en takt som om bara 25 hanar och 25 honor användes i samtidig avel under slumpparning. När avelsbasen eller den effektiva populationen (Ne) når värden kring 500 eller högre innebär det därför inte att så många djur använts i avel. Den praktiska innebörden är att nästan ingen ärftlig variation går förlorad mellan generationerna. Sådana djurstamar kan därför fortleva över århundraden utan märkbara genetiska skador.

Höga värden för Ne kan ibland uppnås för små djurstamar. Det sker då avkommans inavel är obetydligt högre, eller kanske till och med lägre, än föräldragenerationens. Vanligen förekommer sådana värden bara i stammar som tillförs nya obesläktade individer genom importer. Den Tillgängliga avelsbasen blir då som regel lägre än den Utnyttjade. Orsaken är då att den Tillgängliga avelsbasen beräknas för två slumpavalade generationer framåt utan fortsatt tillskott av importer. Det leder till ökande släktskap mellan de individer som paras och därför också till normalt till en högre inavel hos avkomman än i föräldragenerationen.

Den eftersträvade nivån för Ne bör vara minst 100. Vid värden under 50 är rasens vitalitet allvarligt hotad på grund av alltför snabba genförluster.

Avelsrutiner

För att bredda avelsbasen och inte bara använda oss av täckhundar ifrån täckhundslistan har vi tagit fram en punkt som vi kallar för övrigt i avelsrutinerna, (avelsrådet för Finsk spets har använt denna metod i 1 år).

Där ställer vi exakt samma krav som för täckhundslistan bortsett ifrån att hundarna inte behöver de jaktliga meriterna samt inga krav om utställning.

Hanhundar som vi får in via denna punkt anvisar vi till 1-2 parningar. Efter att hanhunden lämnat 1-2 kullar vill vi att den ska ha minst ett 2:a pris på jaktprov för att få fler anvisningar. På det sättet vill vi uppmuntra till både avel och att fler ska komma ut på jaktprov. Vi får dessutom ut hundar tidigare i aveln och vi kan utvärdera deras avkommor jaktligt/exteriört i ett tidigare skede.

Hundar som står på täckhundslistan idag för Norrbottenspets kommer att stå kvar utifrån de tidigare rutinerna.

Norrbottenspets och Finsk spets är två jakthundsraser. Hundarna på täckhundslistan ska stå för en viss jaktlig kvalitet och bör minst ha 2:a pris på jaktprov. Jaktprov som är under andrapris valören är sällan tillräcklig för att bilda sig en helhet om hundens egenskaper. Täckhundslistan är levande och den fylls på allt eftersom hanhundsägare anmäler sin hund.

Målsättningen med riktlinjerna är att främja utvecklingen av raserna med god hälsostatus och bra jaktförmåga.

Efter kontakt med SLU har det visat sig att projektet med Ep-blanketten för Norrbottenspets är avslutat. I samråd med SLU har den tagits bort.

Bilaga

Vi har tagit fram ett dokument med information till valpköparna. Det är en "**kom ihåg lista**" för valpköparna om ägaranmälan hund, vaccinationer, kennelhosta, avmaskning, tandstatus, patella, utställning och jaktprov. Denna bilaga skickas ut i samband med att uppfödarna får sina täckhundar och den finns på hemsidan under valptorget.

Framtiden

Då både Norge och Finland har ögonlysning för Finsk spets har vi börjat kolla på hur vi ska behandla detta här i Sverige. Vi har jämfört hur de jobbar inom Norrbottenspets och hur våra grannländer Finland och Norge arbetar i frågan. Detta är endast i startgropen och vi har mycket arbete framför oss innan vi kommer att efterfråga ögonlysningsintyg för parningar inom vår landsgräns.

Vi har påbörjat arbetet med hur vi ska uppdatera rasstandarden för Norrbottenspets samt rasspecifik avelstrategi för båda raser.

Beträffande kroksvans och navelbräck kommer vi att se över hur vi ska hantera dessa egenskaper i aveln.

Hemsidan ses över under fliken Avelsråd för att få den mer levande.

Det nordiska samarbetet ser positivt ut, strategier om hur vi ska bredda avelsutbytet mellan länderna har tagits fram och vi har fått stor hjälp med att översätta från finska till svenska.

Göran Hofling

Sammanställande
Avelsråd
Populationsanalys
Nordiska samarbetsgruppen

Avelskommittén Norrbottenspets

Rickard Näslund

Avelsråd
Breddning avelsbas

Jeanette Börjesson

Representant Riksstyrelsen

Niklas Stöök
Avelsråd

Avelskommittén Finsk spets

Jonas Carlsson
Sammanställande
Avelsråd

Daniel Byqvist
Breddning avelsbas

Per-Ove Bergman
Populationsanalys

Egon Rongdén
Representant Riksstyrelsen

Birger Backebjörk
Sammanställande
Nordiska samarbetsgruppen

